

I N F O R M A C I J A

o zaključivanju

Tehničkog aranžmana između Ministarstva odbrane Crne Gore i Saveznog ministra odbrane Republike Austrije i Ministarstva odbrane Republike Sjeverne Makedonije i Ministarstva odbrane Republike Slovenije u vezi sa međunarodnom vojnom vježbom „COMMON CHALLENGE 26”

U skladu sa Planom učešća Vojske Crne Gore u vježbama u 2026. godini, Vojska Crne Gore će biti domaćin vježbe „COMMON CHALLENGE 26”, koja će se u septembru mjesecu realizovati na poligonima u opštinama Kolašin i Nikšić. Tokom njene realizacije, uvježbavaće se taktike, tehnike i procedure planinskih jedinica i ova vježba kao takva će biti jedina sa tom tematikom ove godine na tlu Evrope. Pored pripadnika Vojske Crne Gore na pomenutoj vježbi učestvuju pripadnici oružanih snaga: Republike Austrije, Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije, Kraljevine Španije, Republike Poljske, Republike Sjeverne Makedonije, kao i predstavnici NATO Centra izvrsnosti za planinsko ratovanje.

Svrha Tehničkog aranžmana je definisanje obaveza i odgovornosti učesnika i osoblja, kao i osnovnih principa logističke podrške, neophodnih za uspješnu realizaciju vježbe.

Tehnički aranžman definiše administrativne, pravne, finansijske i druge aspekte angažovanja učesnika vježbe koja će se realizovati u Crnoj Gori od 06. do 19. septembra 2026. godine.

TEHNIČKI ARANŽMAN

IZMEĐU

MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE

I

SAVEZNOG MINISTRA ODBRANE REPUBLIKE AUSTRIJE

I

MINISTARSTVA ODBRANE REPUBLIKE SJEVERNE MAKEDONIJE

I

MINISTARSTVA ODBRANE REPUBLIKE SLOVENIJE

.....

U VEZI SA

MEĐUNARODNOM VOJNOM VJEŽBOM „COMMON CHALLENGE 2026“

Prazna stranica

Ministarstvo odbrane Crne Gore, Savezno ministarstvo odbrane Republike Austrije, Ministarstvo odbrane Republike Sjeverne Makedonije, i Ministarstvo odbrane Republike Slovenije, u daljem tekstu „učesnici“,

UZIMAJUĆI U OBZIR da ovaj Tehnički aranžman (U daljem tekstu: TA) ne treba da bude u suprotnosti sa nacionalnim zakonom učesnika ili sa međunarodnim pravom koje se primjenjuje na učesnike. U slučaju takvog neslaganja prevlađaće primjenjivo nacionalno i/ili međunarodno pravo.

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbe Sporazume između strana Sjevernoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga, dalje poznatog kao NATO SOFA, potpisanog u Londonu 19. juna 1951. godine i Sporazuma između država strana Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država učesnica u Partnerstvu za mir o statusu njihovih snaga, dalje poznatog kao PfP SOFA, sa dva dodatna protokola potpisana u Briselu 19. juna 1995. godine (1- Dodatni protokol uz Sporazum između država strana Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država učesnica u Partnerstvu za mir o statusu njihovih snaga, 2- Dalji dodatni protokol uz Sporazum između država strana Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država strana Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država učesnica u Partnerstvu za mir o statusu njihovih snaga).

UKAZUJUĆI na poželjnost jedinstvenih procedura koje se primjenjuju na pripadnike oružanih snaga koji učestvuju u pripremi i izvršenju obuke,

ŽELEĆI da se dogovore detalji obuke, logistička podrška, finansijske i druge obaveze i zahtjevi učesnika,

POSVEĆENI jačanju veza prijateljstva i međusobnog razumijevanja između država učesnica,

Saglasili su se o sljedećim odredbama:

Član 1

POJMOVI I SKRAĆENICE

1.1. Za potrebe ovog TA primjenjivaće se sljedeći pojmovi:

Aktivnost obuke (TE): Vježba pod nazivom „COMMON CHALLENGE 2026“ (U daljem tekstu: CC-26) koja se održava u Crnoj Gori od 6. – 19. septembra 2026. godine i koja se uglavnom sastoji od terenskih vježbi na nivou čete i bataljona.

Poligon za obuku (TEA): Oblast gdje će se aktivnost obuke održati.

Osoblje: Pripadnici oružanih snaga koji učestvuju u pripremi i izvršenju obuke.

Država domaćin (U daljem tekstu: HN) - Crna Gora, koja pruža podršku zemlje domaćina snagama koje učestvuju na vježbi.

Podrška države domaćina (U daljem tekstu: HNS)

Država pošiljalac (U daljem tekstu: SN) - Država koja šalje snage koje učestvuju na vježbi.

Snage učesnice (PF): Svo osoblje, materijal i zalihe oružanih snaga zemalja učesnica, zajedno sa civilnom komponentom snaga učesnica kako je definisano u NATO SOFA i PfP SOFA, koje su raspoređene na teritoriji i vazdušnom prostoru Crne Gore u svrhu izvođenje vježbe. Termin takođe uključuje sva plovila, brodove, avione, vozila, komunikacione i informacione sisteme, zalihe, opremu, oružje municiju i zalihe, kao i sve resurse za kopneno i vazdušno kretanje, zajedno sa njihovim službama podrške potrebnim za raspoređivanje gore pomenutih snaga.

Zahtjev o potrebama (U daljem tekstu: SOR) - Dokument koji pripremaju zemlje učesnice, u kojem se detaljno navodi osoblje, zalihe i oprema koji će biti raspoređeni kao i neophodne prostorije, zalihe i oprema.

Nota o pristupnaje (U daljem tekstu: NOA) - NOA dokument, koji utvrđuje države domaćina, može koristiti HN za pojedinačne zemlje učesnice i organizacije koje će učestvovati u CC-26. Države učesnice i organizacije odgovorne su za zaključivanje NOA ili drugih dokumenata koje odredi HN. NOA potpisuje HN kao i države učesnice i organizacije.

1.2. Za potrebe ovog TA primjenjivaće se sljedeće skraćenice:

APOD	Vazdušna luka iskrcavanja
C-IED	Protiv- improvizovana eksplozivna naprava
CIS	Informaciono komunikacioni sistemi
ERTA	Tim za reagovanje u vanrednim situacijama (u vazduhu)
EXDIR	Direktor vježbe
FCC	Završna konferencija za koordinaciju
FTX	Terenska vježba
HN	Država domaćin
HNS	Podrška države domaćina
MPC	Glavna konferencija za planiranje
NOA	Nota o pristupanju
PF	Snage učesnice
POD	Mjesto polaska
POE	Mjesto ulaska
POL	Gorivo, ulja i maziva
RMC	Tim za upravljanje rizicima

SN	Država pošiljalac
SPOD	Morska luka iskrčavanja
TA	Tehnički aranžman
TaLi	Poligon za obuku LIPOVO
TaLu	Poligon za obuku LUKAVICA
TE:	Aktivnost obuke
TEA	Poligon za obuku
TFOS	Privremena isturena operativna baza
NUS	Neeksplodirana ubojna sredstva

Član 2

SVRHA I OBIM

2.1 Ovaj TA utvrđuje administrativne procedure dogovorene između učesnika u vezi sa sprovođenjem TE. Cilj ovog TA je da se utvrde odgovornosti učesnika, kao i osnovni principi i realni aranžmani za podršku prećenju izvršenja TE.

2.2. Učesnici se slažu da će učiniti sve napore da ispune odredbe ovog TA kako bi TE bila uspješna.

2.3. Sve odredbe ovog TA primjenjivaće se isključivo u pogledu pripreme i izvršenja TA.

2.4 Ovaj TA nije namijenjen da bude u suprotnosti sa nacionalnim i međunarodnim pravom. U slučaju bilo kakvih neusaglašenosti, prevladaće važeće nacionalno i međunarodno pravo.

2.5 Aneksi čine sastavni dio ovog TA.

Član 3

OPŠTE ODREDBE

3.1 Svi detalji u vezi sa sprovođenjem ovog TA i izvršenjem obuke biće odgovornost samih učesnika.

3.2. Korišćenje objekata i oprema HN-a, kao i izvođenje aktivnosti obuke biće u skladu sa utvrđenim bezbjednosnim pravilima i propisima HN-a. Razlike i odstupanja u nacionalnom propisima vojnih operacija država pošiljaoca biće unaprijed objavljena od strane odgovarajućeg SNR-a EXDIR-u ili od strane bilo kog komandanta/rukovodioca u bilo kom trenutku kada je to primjenljivo.

3.3. Tokom obuke, engleski jezik će biti u upotrebi kao zvanični radni jezik, takođe neće biti obezbijeđen prevodilac od strane države domaćina. Učesnici moraju osigurati da komandanti svih nivoa uključeni u vježbu imaju neophodno poznavanje engleskog jezika, kao i svi zaposleni i osoblje.

3.4. Komunikacija prilikom pripreme vježbe obavljaje se putem odgovarajućih vojno-diplomatskih kanala i preko jedinstvene tačke kontakta (U daljem tekstu: SPOC) države domaćina i država pošiljaoca kao između SNR-a i EXDIR u toku aktivnosti obuke.

Član 4 **ODGOVORNOSTI HN**

4.1. Država domaćin će pružati HNS, uključujući medicinske usluge, kako je detaljno opisano u Aneksu B ovog TA u okviru svog punog kapaciteta i uzimajući u obzir praktična ograničenja ili okolnosti koje postoje tokom vježbe.

4.2. Ako je potrebno, država domaćin će prema zahtjevu od strane države pošiljaoca, podržati države pošiljaoca u identifikovanju izvora podrške, uključujući komercijalne izvore.

4.3. Država domaćin će voditi administrativne i finansijske evidencije neophodne za utvrđivanje nadoknade za HNS koji se pruža SN-u.

4.4. Država domaćin će obezbijediti jedinstvenu tačku kontakta (SPOC) za pripremnu fazu vježbe, sa zadatkom da koordinira sva povezana pitanja.

Podaci o SPOC-u su navedeni u Aneksu A.

4.5. Na početku vježbe, država domaćin će ukratko obavijestiti PF o relevantnim crnogorskim zakonima i propisima kojim PF podliježe tokom vježbe.

Član 5 **ODGOVORNOSTI DRŽAVA POŠILJAOCA**

5.1. Zemlje pošiljaoci će navesti svoje potrebe i zahtjeve za HNS u SOR-ovima kako je navedeno u Prilogu 2 Aneksa B.

5.2. SN će nadoknaditi HN ako bi zahtjevi prevazišli opštu ponudu pružanja usluga i zaliha bez troškova od strane HN. (npr. sekundarna zdravstvena zaštita). Detalji o nadoknadi navedeni su u Aneksu C.

5.3. Kada se pojave promjene u zahtjevima HNS-a SN će izvještavati HN i dostavljati HNS zahtjeve i/ili izvještaje o statusu timu HNS-a u EXECON-u, prema potrebi u fazi pripreme i tokom faze vježbe.

5.4. SN će osigurati da PF posebno poštuje propise i procedure o zaštiti životne sredine, kao i sve propise u vezi sa skladištenjem, kretanjem ili upotrebom oružja ili municije.

5.5. SN će osigurati da se zahtjev za raspoređivanje trupa (NATO obrazac 302) podnese najmanje dvije nedelje prije početka vježbe u skladu sa vojno-diplomatskom praksom.

Član 6

BEZBJEDNOST I ZAŠTITA

6.1. Tokom cijelog perioda vježbe, HN će imati svu odgovornost za uspostavljanje bezbjednosnih pitanja i politike zaštite snaga, sa ciljem smanjenje ranjivosti PF, objekata, opreme i operacija u slučaju bilo koje vrste prijetnje i u svim situacijama.

6.2. Tim za upravljanje rizicima biće formiran od strane stručnih lica za planinsko ratovanje iz osoblja SN-a obučenog i sertifikovanog za MW. Ovaj tim će podržati HN u procjeni rizika prije izvođenja vježbe i tokom svih faza vježbe. Specijalizovani elementi planinskog ratovanja će biti obezbijeđeni od strane svih učesnika kako bi se podržala procjena rizika na vježbi.

6.4. PS će poštovati bezbjednosne mjere i propise.

6.5. Na početku svakog odgovarajućeg događaja tokom TE, HN će pružiti PF-u odgovarajuće sigurnosne i bezbjednosne brifinge u vezi sa upotrebom oružja i municije, u skladu sa zakonom HN-a.

Član 7

PRAVNI ASPEKTI

7.1. PF će poštovati zakone, propise, procedure i običaje HN-a tokom TE i uzdržaće se od aktivnosti koje nijesu u skladu sa prirodom TE.

7.2. Dok se nalaze na teritoriji HN -a, status PF će biti regulisan odredbama NATO SOFA, PfP SOFA i bilateralnim sporazuma, gdje je to primjenljivo.

7.3. Na teritoriji HN-a, PF su pod disciplinskom komandom svojih nacionalnih vlasti i viših predstavnika.

7.4. PF će poštovati propise i standarde HN-a u vezi sa zaštitom životne sredine, kako je detaljno opisano u Članu 9 ovog TA.

7.5. U slučaju ekološke nesreće ili incidenta (kontaminacije, požara ili druge štete nanesene životnoj sredini), nadležni organi će biti odmah obaviješteni, kako bi se mogla izvršiti stručna procjena pričinjene štete i nadoknada štete u skladu sa članom VIII NATO SOFA.

7.6. Ostale snage učesnice i organizacije (NG Maine and NATO MW COE) potpisace Notu o pristupanju, koristiti odgovarajuće bilateralne aranžmane ili ekvivalentne dokumente potpisane sa Vladom Crne Gore zajedno sa NATO (PfP) SOFA.

Član 8

ZAŠTITA POVJERLJIVIH INFORMACIJA

8.1. Sve informacije razmijenjene ili generisane u vezi sa ovim TA biće upotrijebljene, prenošene, čuvane, obrađivane i/ili zaštićene u skladu sa odredbama Bezbjednosnog aranžmana između Vlade Crne Gore i odgovarajućih vlada o međusobnoj zaštiti povjerljivih informacija.

8.2. Informacije će biti prenošene samo putem dogovorenih kanala.

8.3. Snage učesnice će osigurati da se sve razmijenjene informacije koriste samo u predviđene svrhe u okviru ciljeva i obima ovog TA.

Član 9 ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

9.1. PF će preduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa zakonima države domaćina i važećim međunarodnim sporazumima.

9.2. Nakon završetka TE, oblasti u kojima je održana TE biće vraćene u prvobitno stanje. Ovo će biti inspekcijski utvrđeno prije, tokom i nakon aktivnosti praćenja koje organizuje država domaćin. Sprovođenje mjera koje predloži inspekcijski tim organizovaće država domaćin.

9.3. Strane neće koristiti materijal i zalihe koji bi mogli prouzrokovati radioaktivno, hemijsko zagađenje ili bilo koju drugu trajnu štetu po životnu sredinu.

Član 10 PRELAZAK GRANICE I CARINSKE PROCEDURE

10.1. Snagama učesnicama SN dozvoljeno je da pređu granicu HN na putu ka TEA. Granične procedure biće u skladu sa odgovarajućim zakonodavstvom HN.

10.2. SN će unaprijed dostaviti potrebna obavještenja za CC-26 državi domaćinu, što je prije moguće, ali ne kasnije od 2 sedmice prije TE. Obavještenja će biti na engleskom jeziku i sadržaće sljedeće informacije:

- a POE, način prevoza, NATO PUTNI NALOG, NATO Obrazac 302, deklaraciju pošiljaoca za opasnu robu (mjesto, datum, vrijeme ulaska/izlaska na/sa teritorije HN);
- b lične podatke snaga učesnica (informacije o svakom učesniku: čin, ime i prezime, broj pasoša, datum rođenja, državljanstvo i krvna grupa);
- c specijalnu opremu (komunikacionu, računarsku, alpinističku opremu);
- d procijenjene zahtjeve za podršku od HN (npr. zahtjevi za bezbjednost konvoja).

10.3. HN je potrebna potvrda, nedjelju dana unaprijed, o POE/POD osoblja SN. O svim izmjenama u vezi sa POD država domaćin biće obaviještena pet dana prije

napuštanja njene teritorije.

- 10.4. Osoblje SN dužno je da prilikom dolaska na i odlaska sa teritorije HN da na uvid identifikacioni dokument (ličnu kartu ili pasoš).

Član 11

ODNOSI S JAVNOŠĆU

- 11.1. Svi aspekti odnosa sa javnošću u vezi sa TE biće odgovornost HN. Snage učesnice SN održavaće nizak profil u pogledu svog učešća u vojnim aktivnostima HN.
- 11.2. Medijska pravila biće dostavljena svim predstavnicima u vezi sa zahtjevima za intervju i pristupom fotografisanju u posebno određenim zonama.
- 11.3. SNR svih snaga učesnica imaće ovlašćenje za odobravanje saopštenja za javnost i koordinisaće i odobravati sve fotografije koje će biti objavljene.

Član 12

SPOROVI

Svaki spor u vezi sa tumačenjem ili sprovođenjem ovog TA rješavaće se putem konsultacija između predstavnika učesnika na koje se spor odnosi i neće se upućivati nijednom međunarodnom sudu ili trećoj strani radi rješavanja.

Član 13

IZMJENE I DOPUNE

- 13.1. Izmjene i dopune odredbi navedenih u ovom TA sprovodiće se na osnovu međusobnog dogovora učesnika.
- 13.2. Svaki učesnik može u bilo kojem trenutku pisanim putem predložiti izmjene i dopune TA. Izmjene i dopune o kojima se strane usaglasile stupiće na snagu u skladu sa članom 14 ovog TA.

Član 14

STUPANJE NA SNAGU I TRAJANJE

- 14.1. Ovaj TA stupa na snagu na dan stavljanja posljednjeg potpisa.
- 14.2. Ovaj TA ostaće na snazi dok sve snage učesnice SN i njihova oprema ne napuste teritoriju HN i dok sva pitanja u vezi sa njegovom primjenom ne budu riješena na zadovoljstvo uključenih učesnika.
- 14.3. Ovaj TA je sačinjen i distribuiran u tri istovjetna primjerka na engleskom jeziku.

Za Ministarstvo odbrane Crne Gore

_____, _____
(Datum, ime i prezime/čin)

Za Saveznog ministra odbrane Republike Austrije

_____, _____
(Datum, ime i prezime/čin)

Za Ministarstvo odbrane Republike Sjeverne Makedonije

_____, _____

(Datum, ime i prezime/čin)

Za Ministarstvo odbrane Republike Slovenije

_____, _____
(Datum, ime i prezime/čin)

Kontakt osoba:

J7 – Odjeljenje za obuku i vježbe
Generalštab
Kasarna "Vojvoda Marko Miljanov Popović"
Ulica Žarka Zrenjanina 2
81000 PODGORICA
Br. telefona: +382 67280557
e-mail: zarko.vojinovic@mil.me

Podrška države domaćina

1. Opšte informacije

U skladu sa NATO Bi-SC Direktivom za kolektivnu obuku i vježbe 75-3, HN će pružiti podršku u najvećoj mogućoj mjeri, na osnovu nacionalnog zakonodavstva, nacionalnih prioriteta, kao i stvarnih sposobnosti i raspoloživih resursa HN. HN zadržava kontrolu nad sopstvenim resursima HNS, osim ukoliko se kontrola nad tim resursima ne ustupi. HNS se može pružati uz naknadu troškova, uključujući nadoknadu u robi i/ili razmjenu jednake vrijednosti, a može obuhvatati i pružanje podrške bez naknade. HNS započinje u trenutku kada prve snage učesnice SN uđu na teritoriju HN, a završava kada posljednje snage učesnice SN napuste teritoriju HN.

2. Faze HNS

2.1. Faza raspoređivanja

- a) Raspoređivanje PF do mjesta ulaska (POE) i do poligona za obuku (TEA) ostaje u nadležnosti SN.
- b) HN će, na zahtjev (NATO Obrazac 302), obezbijediti vojnu pratnju, a u slučaju transporta naoružanja obaveznu pratnju MP, za PF od POE do TEA.
- c) Gdje će se izvršiti prijem, a potom i dalje upućivanje do krajnjih odredišta u okviru zone smještaja KOLAŠIN.
- d) Lokacije POE, kao i procedure za korišćenje POE za vazdušni transport, uključujući naknade za korišćenja ruta, slijetanje i korišćenje terminala, navedene su u Prilogu 1 Aneksa B.
- e) Potrebna dokumenta PF za drumski i željeznički prevoz navedena su u Prilogu 1 ANEKSA B.
- f) SN će obezbijediti NATO putne naloge i NATO Obrazac 302 za carinske procedure (carinski propisi u skladu sa članom 9 ovog TA).
- g) Ukoliko postoji potreba za podrškom u okviru razmještanja nakon POE, ista se realizuje na osnovu zahtjeva SN i mogućnosti HN.

2.2. Faza vježbe:

HN će, u skladu sa tačkom 3 u nastavku, u okviru sopstvenih mogućnosti, obezbijediti sve potrebne zalihe i usluge koje zatraže PF, ukoliko to odobri HN, radi ostvarivanja ciljeva vježbe.

2.3. Rekreatija:

- a) HN će ponuditi ograničene aktivnosti i objekte za rekreativne i društvene aktivnosti.
- b) HN će, na zahtjev PF, pomoći u organizovanju dodatnih aktivnosti i objekata za rekreativne i društvene aktivnosti.

2.4. Faza preraspoređivanja:

- a) Nakon sprovođenja procedura izlaska, koje će se realizovati u zoni smještaja (KOLAŠIN), HN će obezbijediti vojnu pratnju do mjesta polaska (POD).
- b) Ukoliko postoji potreba za podrškom u okviru preraspoređivanja prije POD, ista će se realizovati na osnovu zahtjeva PF, u skladu sa mogućnostima HN.

3. Zalihe i usluge

3.1. Opšte odredbe:

PF će biti raspoređene sa neophodnim zalihama klase II, u skladu sa njihovim nacionalnim propisima i u obimu potrebnom za ostvarivanje vježbe.

3.2. Besplatna HNS

HN će, u skladu sa raspoloživim kapacitetima (detaljnije razrađeno u narednim SOR), tokom faze formiranja i postavljanja snaga, izvođenja TE i preraspoređivanja, obezbijediti sljedeće zalihe i usluge bez naknade:

- a) Sve odgovarajuće odabrane vojne objekte i područja namijenjene za realizaciju TE. Svi objekti i područja biće predati učesnicima u bezbjednom i ispravnom stanju. Isti će biti vraćeni HN u stanju u kojem su preuzeti ili, u slučaju izvršenih unapređenja, u poboljšanom stanju. Objekti će obuhvatati, ali se neće ograničavati na, odgovarajuću količinu namještaja u skladu sa SOR, kao i adekvatno snabdijevanje električnom energijom za potrebe realizacije TE.
- b) Smještaj u šatorima (TF nivo bataljona) i u objektima u kasarni BREZA (EXCON, SME, HICON, SO nivo brigade),
- c) Spoljašnje i infrastrukturno obezbjeđenje objekata koji se koriste za potrebe TE;

- d) Obezbjediti transport od APOD PODGORICA do i od TEA, kao i za fazu obuke, u skladu sa EXPLAN za snage učesnice. Spoljni transport je odgovornost SN.
- e) Podršku koju obezbjeđuje vojno osoblje HN i vojna oprema u vlasništvu HN;
- f) Vojnu telefonsku liniju;
- g) Odabrane CIS resurse, uključujući, ali ne ograničavajući se na, potrebni propusni i frekvencijski opseg, prema potrebi za TE;
- h) Protivpožarnu zaštitu za objekte i učesnike TE;
- i) Hitne medicinske usluge i medicinske usluge nivoa Role 1, uključujući evakuaciju sa nivoa Role 1 na više nivoe medicinske podrške HN vojnim sredstvima;
- j) Ugovornu podršku od strane vojnog osoblja HN (uz naknadu troškova za nabavljeni materijal);
- k) Pristup i korišćenje poligona za obuku;
- l) Uklanjanje otpada;
- m) Skladištenje manevarske municije;
- n) Uklanjanje UXO;
- o) POL na zahtjev u okviru SOR;
- p) Carinske procedure;
- q) Pristup vojnim APOD i SPOD bez lučkih/aerodromskih taksi koje nisu direktno povezane sa traženim, pruženim i primljenim uslugama.

Iako se navedeno obezbjeđuje bez naknade, SN su dužne da svoje potrebe iskažu putem SOR radi omogućavanja podrške od strane HN.

4. HNS uz naknadu troškova

SN će nadoknaditi troškove HN ukoliko zahtjevi prevazilaze opštu ponudu usluga i sredstava koja HN obezbjeđuje bez naknade.

5. Medicinska podrška

- 5.1. HN će pružiti hitne medicinske usluge nivoa Role 1. Međutim, ostale rutinske medicinske usluge nivoa Role 2 i viših nivoa (uključujući hirurške i stomatološke usluge) biće pružene uz naknadu troškova. Troškove svih drugih usluga, a naročito hitne evakuacije civilnim medicinskim sredstvima i zdravstvene njege pružene pripadnicima SN u lokalnim civilnim ustanovama, snosiće SN.
- 5.2. HN će obezbijediti odgovarajuće medicinske jedinice i objekte, kao i transportna sredstva za medicinske potrebe, spremne za upotrebu tokom trajanja TE na svim lokacijama TE.
- 5.3. U slučaju nezgode ili incidenta koji za posljedicu ima smrt pripadnika SN, HN će koordinisati sa SN prije vršenja obdukcije ili postupanja sa posmrtnim ostacima.

Predstavnik SN ima pravo da prisustvuje obdukciji, kao i da dobije primjerak konačnog izvještaja o obdukciji. Sve povezane troškove snosiće SN.

- 5.4. Nakon završetka obdukcije, posmrtni ostaci će bez odlaganja biti predati radi transporta u SN. U tom slučaju, HN će odrediti odgovarajuće sredstvo prevoza.
- 5.5. U slučaju hitne situacije tokom TE, helikopter/plovilo/vozilo HN može se koristiti za transport povrijeđenih. Učesnici će, u okviru raspoloživih sredstava i mogućnosti, biti transportovani do najbliže/odgovarajuće zdravstvene ustanove HN.

6. Naoružanje i municija: Manevarsku municiju obezbjeđuju učesnici u skladu sa planom obuke, kako slijedi:

- a. Manevarsku municiju kalibra 5,56 x 45mm obezbijediće HN za vodove Sjeverne Makedonije i Španije, u skladu sa SOR.
- b. Sve ostale SN će se, u pogledu manevarske municije, oslanjati na sopstvene kapacitete, u skladu sa svojim EXPLAN.
- c. Posjedovanje bojeve municije zajedno sa manevarskom municijom nije dozvoljeno. Udaljeni karakter vježbe izazvao je zabrinutost EXCON u vezi sa bezbjednošću snaga učesnika, posebno u pogledu prijetnji od divljih životinja (od medvjeda do vukova). Na preporuku oficira za zaštitu snaga, bojeva municija je dodijeljena onim elementima koji imaju zadatak da budu raspoređeni izvan FOB duže od 12 časova.
- d. Ovo je dovelo do kršenja opštepoznatog pravila o zabrani miješanja bojeve i manevarske municije, kao i do neusklađenosti sa nacionalnim propisima zemalja učesnika. Međutim, navedeni problemi su prevaziđeni dopunom postojećih mjera zaštite snaga i brifingom koji je održao nadležni oficir.

7. Sredstva komunikacije: U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, HN će obezbijediti sredstva komunikacije SN, u skladu sa odgovarajućim SOR.

TECHNICAL ARRANGEMENT

BETWEEN

THE MINISTRY OF DEFENSE OF MONTENEGRO

AND

THE FEDERAL MINISTER OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF AUSTRIA

AND

**THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF NORTH
MACEDONIA**

AND

THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

.....

CONCERNING THE

INTERNATIONAL MILITARY EXERCISE - “COMMON CHALLENGE 2026”

Blank page

The Ministry of Defense of Montenegro, the Federal Minister of Defense of the Republic of Austria, the Ministry of Defense of the Republic of North Macedonia, and the Ministry of Defense of the Republic of Slovenia, hereinafter referred to as “the Participants”,

UNDERSTANDING that this Technical Arrangement (TA) is not intended to conflict with the national law of the Participants or with international law applicable to the Participants. In case such a conflict arises, applicable national and/or international law will prevail.

CONSIDERING the provision of the Arrangement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their forces, further referred to as NATO SOFA, signed in London on 19 June 1951, and the Arrangement among the States parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, further referred to as PfP SOFA, with two additional protocols signed in Brussels on 19 June 1995 (1 - Additional Protocol to the Arrangement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces, 2 - Further Additional Protocol to the Arrangement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the status of their forces).

NOTING the desirability for uniform procedures applicable to the members of the armed forces participating in the preparation and execution of the Training Event,

DESIRING to agree on the details of the Training Event, logistic support, financial and other responsibilities and requirements of the Participants,

COMMITTED to strengthening the bonds of friendship and mutual understanding between the participating Nations,

have agreed on the following provisions:

Section 1

TERMS AND ABBREVIATIONS

1.1. For the purposes of this Technical Arrangement the following terms will apply:

Training Event (TE): The training event entitled “Common Challenge 2026 (CC-26)” taking place in Montenegro from 06th of September to 19th of September 2026 and mainly consisting of field training exercises on company and battalion level.

Training Event Area (TEA): The area where the Training Event will take place.

Personnel: Members of the Armed Forces participating in the preparation and the execution of the Training Event.

Host Nation (HN): Montenegro, providing Host Nation Support to the Participating Forces.

Host Nation Support (HNS): The military and civilian assistance provided by the HN to the Participating Forces.

Sending Nation (SN): The nation providing Participating Forces.

Participating Forces (PF): All personnel, material and provisions of the SNs' armed forces together with the civilian component of such forces as defined in the NATO SOFA and the PfP SOFA that are deployed to the Montenegrin territory and airspace for the purposes of conducting the Exercise. The term also includes all vessels, ships, aircrafts, vehicles, communication and information systems, stores, equipment, weapons, ammunition and provisions, as well as all air and surface movement resources, together with their supporting services required to deploy the forces mentioned above.

Statement of Requirements (SOR): A document, prepared by SNs, detailing personnel, supplies and equipment to be deployed and related facilities, supplies and services required.

Note of Accession (NOA): A NOA document as determined by Host Nation may be used by the HN for individual participating nations and organizations that will participate in CC-26. Individual participating nations and organizations are responsible to concluding a NOA or other documents as determined by HN. NOAs are signed by the HN and the individual participating nations and organizations.

- 1.2. For the purposes of this Technical Arrangement the following abbreviations will apply:

APOD	Aerial Port of Debarkation
C-IED	Counter-Improvised Explosive Device
CIS	Communication and Information Systems
ERTA	Emergency Response Team (Air)
EXDIR	Exercise Director(ate)
FCC	Final Coordination Conference
FTX	Field Training Exercise
HN	Host Nation
HNS	Host Nation Support
MPC	Main Planning Conference
NOA	Note of Accession

PF	Participating Forces
POD	Point Of Departure
POE	Point Of Entry
POL	Petrol Oil Lubricants
RMC	Risk Management Cell
SN	Sending Nation
SAR	Search and Rescue
SOR	Statement of Requirements
SNR	Senior National Representative
SPOD	Sea Port of Debarkation
TA	Technical Arrangement
TALi	Training Area of LIPOVO
TALu	Training Area of LUKAVICA
TE:	Training Event
TEA	Training Event Area
TFOS	Temporary Forward Operating Site
UXO	Unexploded Ordnance

Section 2

PURPOSE AND SCOPE

- 2.1. This TA establishes administrative procedures agreed between the Participants concerning the conduct of the TE. The objective of this TA is to determine the responsibilities of the Participants as well as the basic principles and real life support arrangements that guide the execution of the TE.
- 2.2. The Participants agree to make their best efforts to satisfy the provisions of this TA in order to make the TE a success.
- 2.3. All the provisions of this TA will be applied exclusively with respect to the preparation and execution of the TE.
- 2.4. This TA is not intended to conflict with national or international law. In case of any conflict, applicable national or international law will prevail.
- 2.5. The Annexes form an integral part of this TA.

Section 3

GENERAL PROVISIONS

- 3.1. All details regarding the implementation of this TA and the execution of the TE will be the responsibility of the Participants themselves.
- 3.2. The HN facilities and equipment will be used, as well as the training activities will be executed in accordance with the ascertained safety rules and regulations of the HN. Differences and deviations in national regulations of Sending Nations' PFs will be announced by the respective SNR to the EXDIR in advance or by any commander/leader at any time applicable.

- 3.3. During the TE English will be the official working language, and no interpreter will be provided by the HN or SN. The Participants will ensure the necessary English language proficiencies for the commanders of all levels involved in the exercise as well as all training and staff personnel employed.
- 3.4. The communications in preparation of the TE will be performed through respective military diplomatic channels and via the SPOC of the HN and the SNs and between SNRs and the EXDIR during the TE itself.

Section 4

RESPONSIBILITIES OF THE HN

- 4.1. The HN will provide HNS, including medical services, as detailed in Annex B of this TA within its fullest capacity and in consideration of the practical limitations or circumstances that exist during the Exercise.
- 4.2. If needed, the HN will, upon request by the SNs, support the SNs in identifying sources of support, including commercial sources.
- 4.3. The HN will keep the administrative and financial records necessary to establish reimbursement for the HNS provided to the SNs.
- 4.4. The HN will provide a Single Point of Contact (SPOC) for the preparation phase of the Exercise, with the task to coordinate all related issues.
The SPOC's details are listed in Annex A.
- 4.5. At the beginning of the Exercise, the HN will brief the PF on the relevant Montenegrin laws and regulations to be respected by the PF during the Exercise.

Section 5

RESPONSIBILITIES OF THE SNs

- 5.1. The SNs will indicate their need and requirements for HNS in SORs as specified in Appendix 2 of Annex B.
- 5.2. The SNs will reimburse the HN if requirements would exceed the general offer of provision of services and supplies at no cost by the HN. (e.g. Role II treatment) Details concerning reimbursement are listed in Annex C.
- 5.3. The SNs will report to the HN changes in the HNS requirements as they occur and submit the HNS requirements and/or status reports as required in preparation phase to the HNS POC and during exercise phase to the HNS cell in the EXCON.
- 5.4. The SNs will ensure that the PF especially respect environmental regulations and procedures that as well as any regulations in respect of storage, movement or use of weapons or ammunition.
- 5.5. The SN will ensure that an application for a troop deployment (NATO form 302) is submitted at least two weeks before the start of the exercise in accordance with military-diplomatic practice

Section 6

SAFETY AND SECURITY

- 6.1. During the entire period of the TE, the HN will have the whole responsibility on setting security matters and force protection policy, aiming at diminishing the vulnerability of the PF, facilities, equipment and operations in case of a threat of any kind and in all situations.
- 6.2. A Risk Management Cell will be set up by mountain warfare specialists of the SNs MW-trained and certified personnel. This cell will support the HN in assessing the risks prior the conduct of the TE and during all phases of the TE. Specialized Mountain Warfare Elements shall be provided by all participants to support the risk assessment in the TEA.
- 6.3. The PF will respect the safety and security regulations of the HN.
- 6.4. At the beginning of each respective event during the TE, the HN will provide the PF with appropriate safety and security briefings regarding the use of weapons and ammunition, according to the HN law.

Section 7

LEGAL ASPECTS

- 7.1. The PF will respect the laws, regulations, procedures and customs of the HN during the TE and will refrain from activities that are not in accordance with the nature of the TE.
- 7.2. While on the territory of the HN, the status of the PF will be governed by the provisions of the NATO SOFA, the PfP SOFA and bilateral arrangements, as applicable.
- 7.3. On the territory of the HN, the PF are under the disciplinary command of their national authorities and senior representatives.
- 7.4. The PF will respect the HN's regulations and standards concerning environmental protection, as detailed in Section 9 of this TA.
- 7.5. In case of an environmental accident or incident (contamination, fire or other damage caused to the environment), the authorities will be informed immediately, so that the expert assessment of the damage done could be performed, and the reimbursement can be carried out in accordance with Article VIII of the NATO SOFA.
- 7.6. Other SNs and organizations (NG Maine and NATO MW COE) will sign Note of Accession, use respective Bilateral Arrangements or equivalent documents signed with Government of Montenegro together with NATO (PfP) SOFA.

Section 8

PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION

- 8.1. All information exchanged or generated in connection with this TA will be used, transmitted, stored, handled and/or safeguarded in accordance with the provisions of the Security Arrangement between the Government of Montenegro and respective governments on the mutual protection of classified information.
- 8.2. Information will be transmitted only through agreed channels.
- 8.3. The Participating Forces will ensure that all information exchanged will be used only for the intended purposes within the objectives and the scope of this TA.

Section 9

ENVIRONMENTAL PROTECTION

- 9.1. PF will undertake appropriate measures to protect natural environment in conformity with HN laws and applicable international arrangements.
- 9.2. After the end of the TE, areas in which the TE was held will be restored to the initial status. This will be ascertained by inspections before, during and after monitoring activities organized by the HN. The implementation of measures proposed by an inspection team will be organized by the HN.
- 9.3. The Parties will not use material and supplies that could cause radioactive, chemical pollution or any other permanent damage to the environment.

Section 10

BORDER CROSSING AND CUSTOMS PROCEDURES

- 10.1. The SNs' Participating Forces are allowed to cross the border of the HN on route to the TEA. The border procedures will be in accordance with the HN's respective legislation.
- 10.2. The SNs will provide the necessary notifications for CC-26 in advance to the HN as early as possible, but no later than 2 weeks before the TE. The notifications will be in English and will contain the following details:
 - a POE, mode of transportation, NATO TRAVEL ORDER, NATO 302 Form, Shipper Declaration for Dangerous Goods (place, date and time of entry / exit on / from HN territory);
 - b personal data of the Participating Forces (details for each Participant: rank, name, passport number, date of birth, place of birth, citizenship and blood type);
 - c special equipment (communications, computers, alpine equipment);
 - d estimated support requests from the HN (such as convoy security requests).
- 10.3. The HN needs confirmation, with a week in advance, on the POE/POD of personnel of the SNs. Any change of the POD will be notified to the HN 5 days in advance of the departure.

- 10.4. Personnel of the SNs are requested to present an identification card (personal ID or passport) while arriving in and leaving from the HN's territory.

Section 11 PUBLIC RELATIONS

- 11.1. All public relations aspects concerning the TE will be the responsibility of the HN. Participating Forces of the SNs will maintain a low profile regarding their participation in the HN's military activities.
- 11.2. Media rules will be provided to all representatives regarding requests for interviews and access to photo opportunities in special designated areas.
- 11.3. Each Participating Forces' SNR will have release authority for press releases and will coordinate and approve any photos to be released.

Section 12 DISPUTES

Any dispute regarding the interpretation or implementation of this TA will be settled through consultations between the representatives of the Participants concerned and will not be referred to any international tribunals or third Party for settlement.

Section 13 AMENDMENTS AND SUPPLEMENTS

- 13.1. Amendments and supplements to the provisions specified in this TA will be accomplished through the mutual arrangement of the Participants.
- 13.2. Each Participant can propose amendments and supplements to the TA at any time in writing. Amendments and supplements agreed upon between the Parties will come into effect in accordance with Section 14 of this TA.

Section 14 COMING INTO EFFECT AND DURATION

- 14.1. This TA will entry into force on the date of the last signature thereto.
- 14.2. This TA will remain valid until all SNs' Participating Forces and equipment have departed the HN's territory and all matters pertaining to the implementation thereof are settled to the satisfaction of Participants involved.
- 14.3. This TA is written and distributed in four identical copies in English language.

For the Ministry of Defence of Montenegro

_____, _____
(Date, Name/Rank)

For the Federal Minister of Defence of the Republic of Austria

_____, _____
(Date, Name/Rank)

For the Ministry of Defence of the Republic of North Macedonia

_____, _____
(Date, Name/Rank)

For the Ministry of Defence of the Republic of Slovenia

_____, _____
(Date, Name/Rank)

Single Point of Contact:

J7 – Training and Exercise Department
General Staff
Baracks “Vojvoda Marko Miljanov Popovic”
Street Zarka Zrenjanina 2
81000 PODGORICA
Phone: +382 67280557
e-mail: zarko.vojinovic@mil.me

Host Nation Support

1. General

In accordance with NATO's Bi-SC Collective Training and Exercise Directive 75-3, the HN will provide support to the greatest extent possible on the basis of national legislation, national priorities and the actual capabilities and available resources of the HN. The HN will retain control over its own HNS resources, unless control of such resources is released. The HNS may be rendered on a reimbursable basis, to include replacement in kind and/or equal value exchange and may include provision at no cost. The HNS starts from the moment the first SNs' Participating Force enters the territory of the HN and ends the moment the last SNs' Participating Force leaves the territory of the HN.

2. HNS Phases

2.1. Deployment phase

- a) The deployment of the PF to the Points of Entry (POE) and to the Training Event Area (TEA) will remain SNs' responsibility.
- b) The HN will provide military escort upon request (NATO Form 302) and in case of weapons transport obligatory MP escort the PF from the POE to the TEA.
- c) where the inprocessing will take place and further to the final destinations within accommodation area KOLASIN.
- d) The location of the POEs as well as the procedures for using the POEs for air deployment, including route charges, landing fees and terminal charges, are specified in the Appendix 1 to ANNEX B.
- e) The required documents of the PF for road and railway movements are specified in the Appendix 1 to ANNEX B.
- f) SNs shall provide NATO Travel Orders and the NATO Form 302 for customs clearance (Customs Regulations as in Article 9 of the TA).
- g) If there is a need for recovery support as part of the deployment after the POE, this is done on the basis of a request from the SN and the possibilities of the HN.

2.2. Exercise phase:

The HN will provide, in accordance with paragraph 3 below, within the scope of HN own possibilities all necessary supplies and services requested by the PF, if agreed by the HN, to accomplish the goals of the Exercise.

2.3. Recreation:

- a) The HN will offer limited morale and welfare activities and facilities.
- b) The HN will assist the PF, upon request, in organizing additional morale and welfare activities and facilities.

2.4. Redeployment phase:

- a) After the outprocessing, which will take place at the accommodation area (KOLASIN) the HN will provide military escort to the Points of Departure (POD).
- b) If there is a need for recovery support as part of the redeployment before the POD, this is done on the basis of a request from the PF and the possibilities of the HN.

3. Supplies and Services

3.1.General:

The PF will deploy with the necessary Class II stocks as provided in their national regulations and as necessary to achieve the goals of the Exercise.

3.2.HNS Free of Charge

The HN will provide the following supplies and services free of charge on availability basis (further detailed in subsequent SORs) during the phases of build-up and setting of the forces, the TE play and redeployment:

- a) All suitable identified military facilities and areas offered for conducting the TE. All facilities and areas will be handed over to the Participants in safe and clear condition. These facilities will be returned to the HN in the same condition as they have been handed over or, in case of improvements, in improved condition. The facilities will include, but are not limited to, appropriate quantity of furnishing as defined in the SOR and adequate electrical services for the purposes of conducting the TE;
- b) Accommodation in tents (Bn-level TF) and in facilities in BREZA barracks (EXCON, SME, HICON, SO Bde-level),
- c) External and infrastructural security associated with facilities used for the purpose of the TE;

- d) Provide transportation from the APOD PODGORICA to and from the TEA and for the Training Phase according to the EXPLAN for the Participating Forces. The external transportation is responsibility of the SN
- e) Support provided by the HN's military personnel and military owned equipment;
- f) Military telephone line;
- g) Selected CIS resources, including but not limited to, the required Bandwidth and Frequencies range as necessary for the TE;
- h) Fire protection for facilities and Participants of the TE;
- i) Emergency medical services and Role 1 medical services, including evacuation from Role 1 to higher levels of the HN's medical support by military means;
- j) Contracting support by the HN's military personnel (subject to payment for material purchased);
- k) Access to, and use of training ranges;
- l) Waste removal;
- m) Storage of blank ammunition;
- n) Recovery of UXO;
- o) POL with the request within SOR;
- p) Customs clearances;
- q) Access to military APODs and SPODs free of harbor /airport fees not directly associated with services requested, provided and received.

While free of charge, SN are requested to express their needs via the SOR to support the provision by the HN.

4. Reimbursable HNS

The SNs will reimburse the HN if requirements would exceed the general offer of provision of services and supplies free of charge by the HN.

5. Medical Support

- 5.1. The HN will provide emergency Medical services of Role 1. However, other routine medical treatment Role 2 and above (including surgery and dental treatment) will be on reimbursement basis. Any other services and particular any emergency evacuation by civil medical assets and medical care extended to personnel of the SNs at local civilian facilities will be paid by the SNs.
- 5.2. The HN will provide appropriate medical units and facilities, transportation means for medical aims ready for use throughout the TE at all sites of the TE.
- 5.3. In case of an accident or incident resulting to the death of a member of personnel of the SNs, the HN will coordinate with the SNs prior to performing an autopsy or processing the remains. A SNs' representative will be entitled to be present

during the autopsy and to have a copy of the final autopsy report. All related expenses will be the responsibility of the SNs.

- 5.4. After the completion of the autopsy the remains will be released immediately for transfer to the SNs. In such a case the HN will appoint the appropriate means of transportation.
- 5.5. In case of emergency during the TE, the HN's helicopter/boat/vehicle may be used to transport injured. Participants within means and capabilities will be transported to the nearest/appropriate HN's medical facility.

6. Weapons and Ammunition: The blank ammunition will be provided by Participants based on training plan as follows:

- a. Blank ammunition 5,56 x 45mm cal will be provided by HN to North Macedonian and Spain platoon accordingly to the SOR.
- b. All other SNs, for blank ammunition, will rely on own capacities based on their EXPLAN.
- c. Possessing the live ammunition together with blank ammunition is not allowed. The remote character of the exercise forces a concern on the EXCON about the safety of the Participating Forces in reference to wild animal threats ranging from bears to wolves. On recommendation of the force protection officer live ammo was distributed to those elements tasked to deploy outside of the FOB longer than 12 hours.
- d. This caused a breach of the commonly known rule not to mix live and blank ammo and frictions with the respective national regulations of the participating nations. However, they were overcome by an addition to the existing force protection measures and a briefing by the responsible officer

7. Communication assets: In accordance with national laws, HN will provide communication assets to SNs accordingly to respective SOR.